Interkommunalt politisk råd for
Ringeriksregionen

Saksframlegg

Togring Viken Vest - videreføring eller avslutning av fellesprosjektet

Saksbehandler: Inger Kammerud (Hadeland IPR)

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Ordførerutvalget	28.08.2026	39/26
Representantskapet	22.10.2026	27/26

Prosjektleders innstilling

Alternativ 1 - Fellesprosjektet avsluttes

1. Togring Viken Vest avsluttes som fellesprosjekt mellom de deltakende regionene Ringeriksregionen IPR og Hadeland IPR.
2. Begge regionråd har ansvar for arkivering av prosjektets kunnskapsgrunnlag.
3. Avslutningen er ikke til hinder for at regionene, i egen regi eller i samarbeid med andre regioner/kommuner, senere kan starte opp et nytt arbeid som bygger på kunnskapsgrunnlaget i fellesprosjektet.

Interkommunalt politisk råd for
Ringeriksregionen

Sammendrag

Togring Viken Vest er et felles regionalt prosjekt med mål om å gjenetablere helårlig persontrafikk på eksisterende jernbane mellom Hokksund, Hønefoss og Roa, med korrespondanser videre mot blant annet Oslo, Kongsberg og Gjøvik. Prosjektet bygger på initiativer fra 2021-2022 og ble formelt organisert i 2023 med de interkommunale politiske rådene i Ringeriksregionen og Hadeland som prosjekteiere.

Fase 1 ga et kunnskapsgrunnlag og en mulighetsstudie som viste at et timesbasert tilbud kunne ruteplanlegges, men at tilbudet ville kreve offentlig kjøp og nærmere avklaringer om infrastruktur materiell, godsinteresser, samfunnsnytte og klimaeffekt. Prosjektet gikk deretter over i en fase 2 i en påvirknings- og gjennomføringsfase.

Våren 2026 ble prosjektet behandlet nasjonalt gjennom Dokument 8:282 S (2025-2026). Forslaget om å be regjeringen utrede gjenåpning av persontransport på strekningen Hokksund- Roa ble ikke vedtatt. Regionrådene må på denne bakgrunn ta stilling til om fellesprosjektet skal videreføres med et vesentlig justert mandat, eller avsluttes.

Saken forutsetter likelydende vedtak i begge regionråd, ettersom beslutningen om prosjektets framtid må bygge på en felles og entydig regional avklaring.

Forslag til vedtak:

Alternativ 1 - Fellesprosjektet avsluttes

4. Togring Viken Vest avsluttes som fellesprosjekt mellom de deltakende regionene Ringeriksregionen IPR og Hadeland IPR.
5. Begge regionråd har ansvar for arkivering av prosjektets kunnskapsgrunnlag.
6. Avslutningen er ikke til hinder for at regionene, i egen regi eller i samarbeid med andre regioner/kommuner, senere kan starte opp et nytt arbeid som bygger på kunnskapsgrunnlaget i fellesprosjektet.

Alternativ 2 - Prosjektet videreføres med justert mandat

1. Prosjektet Togring Viken Vest videreføres som et fellesprosjekt mellom de deltakende regionene.
2. Videre arbeid forutsetter felles politisk mål, tydelig rolle- og ansvarsdeling, finansieringsplan og tidsavgrenset framdrift.
3. Kommunedirektørene gis i oppgave å utvelge ny prosjektgruppe og utarbeide revidert mandat, budsjett og milepælsplan.

Saksopplysninger:

Bakgrunn før prosjektet ble etablert

Kommuner og regionale aktører har over tid arbeidet for å gjenoppta persontrafikk på deler av Randsfjordbanen og Roa-Hønefosslinjen. I 2021-2022 samarbeidet Ringerike, Jevnaker og Lunner kommuner med reiselivsaktører om prosjektet «Bærekraftig kultur, reiseliv og samferdsel». Det ble blant annet arbeidet med sommertog og gjenoppretting av togperrong ved Kistefos. Sommertoget i 2022 var finansiert, men ble avlyst som følge av personellmangel hos Vy Gjøvikbanen.

Modum kommune hadde samtidig et langvarig, tverrpolitisk arbeid for persontransport mellom Hokksund og Hønefoss. Etter at sommertoget ikke lot seg gjennomføre, ble det tatt initiativ til å se strekningene i sammenheng som en øst-vestgående forbindelse fra Hokksund via Hønefoss til Roa.

Etablering, mål og organisering i 2023

Prosjektbeskrivelsen fra februar 2023 la opp til et felles prosjekt med Ringeriksregionen IPR og Hadeland IPR som prosjekteiere og styringsgruppe, og Jevnaker kommune som prosjektansvarlig. Kommunedirektøren i Jevnaker fikk prosjektlederansvaret, støttet av regionkoordinatorene og en administrativ prosjektgruppe med kommunale og eksterne representanter.

Hovedmålet var et permanent, helårlig persontransporttilbud på strekningen Hokksund-Hønefoss-Roa, med videre forbindelser og statlig kjøp av transporttjenesten.

Begrunnelsen var blant annet svakt kollektivtilbud, høy bilavhengighet, behov for større bo- og arbeidsmarkeder, steds- og næringsutvikling, reiseliv, klima og mulig beredskapsverdi i jernbanesystemet.

Fase 1 - analyse og mulighetsstudie

Fase 1 skulle avklare marked, infrastruktur, driftsmodell, konsesjon og finansiering. Norconsult utarbeidet i januar 2024 mulighetsstudien «Togtilbud Hokksund-Roa». Studien viste et beregnet passasjergrunnlag på over 400 000 reiser ved 18 avganger hver vei per døgn. Et tilbud med timesfrekvens ble vurdert som ruteplanteknisk mulig. Prosjektet oppga et grovt behov for offentlig kjøp på om lag 35 mill. kroner årlig, ved billettnivå sammenlignbart med buss.

Fase 2 - påvirkning og gjennomføring

Etter at fase 1 ble tatt til etterretning, besluttet prosjekteierne å starte fase 2. Strategien la opp til målrettet kommunikasjon mot Samferdselsdepartementet, Stortingets transport- og kommunikasjonskomité, Jernbanedirektoratet, Bane NOR, Vy og fylkeskommunene. Målet var at staten skulle ta stilling til offentlig kjøp av persontransport.

Arbeidet omfattet møter med faginstanser og politiske miljøer, orienteringer til kommuner og interkommunale råd, presentasjoner i regionale fora, informasjonsmateriell og mediearbeid. Høsten 2024 ble det gjennomført en demonstrasjonstur med chartret tog mellom Roa og Hokksund med inviterte politikere, interessenter og representanter fra kommunene.

Prosjektet har utviklet egen hjemmeside for prosjektet med domenet togringen.no, hvor all relevant info om prosjektet finnes. Det er utarbeidet en informasjonsfolder som er distribuert til relevante aktører og påvirkere. I forbindelse med premieren til "Hver gang vi møtes" på Torbjørnrud hotell, som ble sett av over 1 million, ble artistene transportert med tog for å vise at det er mulig. Disse tiltakene har bidratt til at saken ble behandlet på stortinget i juni 2026

Utfordringer og endrede rammebetingelser

Prosjektets oppsummering beskriver ulik prioritering mellom og innad i regionene. I Ringeriksregionen er Bergensbanens forkortelse/Ringeriksbanen et hovedanliggende, mens det også arbeides med dobbeltspor Drammen-Hokksund og mulige togforlengelser mot Hokksund og Vikersund. Prosjektgruppen har framholdt at Togring Viken Vest kan supplere og mate til en framtidig Ringeriksbane, men det har vært bekymring for konkurrerende politisk oppmerksomhet og prioritering.

Jernbanedirektoratet vurderte mulighetsstudien mer kritisk enn prosjektet selv. I statsrådens brev av 5. mai 2026 ble det vist til lavt passasjergrunnlag, høye kostnader og begrenset klimaeffekt. Direktoratet pekte også på virkninger for godstrafikk, kapasitetsbindinger på enkeltspor, risiko for følgeforsinkelser ved skjøting og deling, materiellbehov og at investerings- og vedlikeholdskostnader kunne være undervurdert.

Behandling i Stortinget

Representantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland fremmet 23. april 2026 Dokument 8:282 S (2025-2026) om bedre togtilbud og gjenåpning av togstrekninger på Østlandet. Forslag nr. 2 lød: «Stortinget ber regjeringen utrede gjenåpning av togstrekningen mellom Hokksund og Roa for persontransport, på bakgrunn av mulighetsstudien Togring Viken Vest.»

Samferdselsministeren uttalte 5. mai 2026 at han, på bakgrunn av Jernbanedirektoratets vurdering, ikke så behov for nye utredningsoppdrag. Transport- og kommunikasjonskomiteen avga Innst. 358 S (2025-2026) 26. mai 2026. En samlet komité tilrådde at representantforslaget ikke skulle vedtas.

Stortingets vedtak 15. juni 2026

«Dokument 8:282 S (2025-2026) - Representantforslag fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Abid Raja og Grunde Almeland om bedre togtilbud og gjenåpning av togstrekninger på Østlandet - vedtas ikke.»

Komiteens tilråding ble vedtatt med 99 mot 2 stemmer. Venstres forslag om å utrede Hokksund-Roa ble også forkastet med 99 mot 2 stemmer.

Prosjektleders vurdering

Stortingets vedtak innebærer at det ikke foreligger en statlig bestilling om ny utredning av persontrafikk Hokksund-Roa. Vedtaket er ikke et rettslig eller permanent hinder for senere vurderinger, men det svekker grunnlaget for å videreføre prosjektet uendret med mål om snarlig statlig kjøp og oppstart.

Prosjektleders anbefaling er at fellesprosjektet avsluttes i sin nåværende form. Manglende statlig oppfølging og innvendingene fra Jernbanedirektoratet og statsråden gir etter prosjektleders vurdering ikke tilstrekkelig grunnlag for videreføring med dagens mandat og innretning. En avslutning vil redusere administrativ ressursbruk og unngå nye kostnader.

Prosjektet bør avsluttes på en ordnet måte, slik at opparbeidet kunnskap, dokumentasjon, nettverk og aktuelle deltiltak kan ivaretas og benyttes i senere arbeid.

Dersom regionene ønsker å videreføre samarbeidet, anbefaler prosjektleder at dette skjer som et nytt prosjekt, basert på en reell felles ambisjon, nytt mandat, tydelig tids- og kostnadsramme og eksplisitt finansieringsvedtak.